

*Бержанір І.А., к.е.н., старший викладач кафедри
фінансів, обліку та економічної безпеки
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
innaberzhanir@ukr.net*

*Скиба А.І., к.е.н., доцент кафедри
обліку і аудиту
ІМЕФ, ПрАТ «ВНЗ» МАУП
tsiluyrik@ukr.net*

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ

В умовах ринкового господарювання, функціонування підприємств, установ, організацій різних форм власності і здійснення підприємствами господарської діяльності супроводжується виникненням між ними розрахункових відносин як у готівковій, так і безготівковій формах. Однак, здійснюючи розрахунки, як підприємства, так і кредитні установи зобов'язані суворо дотримуватись чинних законодавчих актів, банківських правил, вдосконалювати системи розрахункових відносин в Україні, сприяти прискоренню платежів та зміцненню розрахункової дисципліни. Тому питання обліку розрахунків з суб'єктами господарської діяльності є досить актуальним на цьому етапі становлення національної економіки України.

Згідно з Податковим кодексом України дебітор – особа, у якої внаслідок минулих подій утворилася заборгованість перед іншою особою у формі певної суми коштів, їх еквіваленту або інших активів [1]. Відповідно до П (С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» дебіторами є юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів, а дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату [2].

Основними завданнями обліку розрахунків з постачальниками є:

- своєчасне документальне оформлення розрахункових операцій;
- ведення аналітичного і синтетичного обліку розрахунків з постачальниками з дотриманням принципів бухгалтерського обліку;

- своєчасне і достовірне відображення розрахункових операцій у податковому обліку;

- своєчасна взаємна звірка розрахунків з кредиторами і дебіторами;

- недопущення нереальної кредиторської та дебіторської заборгованості [3].

В умовах кризи неплатежів особливо зростає роль ефективного управління дебіторською заборгованістю, своєчасного її повернення та попередження безнадійних боргів. При цьому слід пам'ятати, що політика управління дебіторською заборгованістю є одночасно складовою не лише фінансової, а й маркетингової стратегії підприємства.

У зв'язку з тим, що безнадійна заборгованість, на сьогоднішній день в Україні, посідає досить вагомe місце у складі всієї заборгованості особливої уваги потребує порядок списання простроченої дебіторської заборгованості, оскільки існує прямий взаємозв'язок між таким списанням і формуванням оподаткованої бази податку на прибуток. Проблема підприємства не лише у тому, що борги не повертаються, а і у тому, що досить складно оцінити суму ймовірної безнадійної заборгованості, розрахувати резерв для її списання і, тим більше, списати її у бухгалтерському обліку. Основними завданнями є:

- недопущення порушення строків оплати нерезидентами експортного товару, строків отримання оплаченого імпортного товару, а також строків отримання імпортного товару за бартерними операціями;

- своєчасне і якісне проведення річної інвентаризації розрахунків із постачальниками;

- дотримання умов поставки, передбачених у договорі або контракті купівлі-продажу, в яких має міститися письмова згода сторін про поставку товарів, а також зобов'язання сплатити за нього грошову суму [4].

Виконання цих завдань забезпечує комплексність обліку розрахунків з постачальниками, сприяє всебічному контролю за ними.

Ринковий механізм регулювання роботи з дебіторською заборгованістю включає в себе загальний стан економіки в країні, доступність кредитних ресурсів, сезонність виробництва і продажу, стан розрахунків між підприємствами в

державі; рівень інфляції, галузеві особливості та ін. Розробка системи інформаційного забезпечення процесу управління дебіторською заборгованістю здійснює інформаційну підтримку та є важливим етапом та необхідною умовою побудови ефективної системи роботи з дебіторською заборгованістю.

Отже, аналізуючи проблеми обліку та управління дебіторською заборгованістю, пропонуємо наступні напрями її подолання:

- внесення змін до П(С)БО «10» щодо чіткого розмежування довго- та короткострокового періоду;
- вдосконалення методів визначення суми резерву сумнівних боргів та здійснити заходи щодо стимулювання створення цього резерву; забезпечення тільки достовірною інформацією;
- забезпечення ефективної роботи посередницької діяльності у формі «підприємство-банк-замовники».

Процес управління дебіторською заборгованістю базується на певному механізмі, який включає елементи зовнішнього і внутрішнього регулювання, а саме:

- державне, правове та нормативне регулювання процесу обліку дебіторської заборгованості підприємства;
- ринковий механізм регулювання роботи підприємства з контрагентами;
- розробка системи інформаційного забезпечення процесу управління дебіторською заборгованістю підприємства;
- розробка кредитної політики та адаптація її умов до кожного дебітора підприємства;
- облік та оцінка стану дебіторської заборгованості підприємства;
- розробку заходів щодо зниження ризику та підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю.

Таким чином, наведені заходи сприятимуть суттєвому підвищенню ефективності організації обліку розрахунків з покупцями та замовниками, оптимізації рівня дебіторської заборгованості, зміцненню фінансового стану підприємств та їх платоспроможності у сучасних умовах господарювання.

Список використаної літератури

1. Податковий кодекс // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10 «Дебіторська заборгованість», затверджено наказом МФУ від 08.10.1999 р. № 237. // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Білик М. Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств / М. Д. Білик // Фінанси України. – 2013. – № 12. – С. 24–36.
4. Гуменна Ю. Г. Облік та управління дебіторською заборгованістю: проблеми та шляхи їх подолання [Текст] / Ю. Г. Гуменна, Г. Н. Конопелько // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О. Ф., м. Суми, 11-12 травня 2016 р.: у 2-х т. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. – Суми: СумДУ, 2016. – Т.1. – С. 165–166.

*Бігарі Л.І., магістр
Науковий керівник: Ліба Н.С., к.е.н., доцент
доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу
Мукачівського державного університету*

МІСЦЕ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ІНВЕСТИЦІЙ В ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

На сьогодні існують досить різноманітні підходи щодо визначення поняття внутрішнього контролю та його ролі у системі управління. У нових умовах господарювання гостро постає питання удосконалення системи внутрішнього контролю, що пов'язано зі спрямуванням його не лише на збереження активів, але, передусім, на підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання.

В умовах обмежених власних фінансових ресурсів внутрішній контроль може розглядатися як один з прийнятних підходів до підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю на промисловому підприємстві. Застосування даної концепції при реалізації інвестиційної програми підприємства може сприяти оптимізації управлінських рішень в інвестиційній сфері, ефективнішому використанню обмежених інвестиційних ресурсів